

Arbetsgruppen för Nästa Strukturfondsprogramperiod

- Utgångspunkten är ”Europe 2020 En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla”. I den föreslås tre prioriteringar som förstärker varandra:
 - Smart tillväxt – utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation.
 - Hållbar tillväxt – främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi.
 - Tillväxt för alla – stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

En investering för framtiden

Deltagande myndigheter:

- ALMI, Jan Bengtsson
- ESF-rådet, Cecilia Eng Jakobsson/Sven Jansson
- Fiskeriverket, Gun Brantäng/Qamer Chaudhry
- ISA, Börje Svanborg
- Jordbruksverket/SJV, Roland Sten
- Kulturrådet/KUR, Monica Lindqvist
- Länsstyrelserna, Kjell Unevik
- Mittuniversitetet, Christer Fröjd
- Naturvårdsverket, Eva Johannisson
- RAÄ, Erika Nilsson
- Tillväxtanalys, Martin Olauzon/Jörgen Lithander
- Tillväxtverket, Göran Brulin, Per Persson, Christian Skantze, Göran Theolin
- Vinnova, Staffan Håkansson

En investering för framtiden

Viktiga frågor i ANS

- Vad är värt att föra med från 2007 – 2013 in i en eventuell ny strukturfondsprogramperiod?
- Vilka är resultaten och de långsiktiga effekterna?
- Vad kan göras bättre, vad bör undvikas?
- Var och en av myndigheterna fick till uppgift ta fram en reflektion.
- Dessa 13 reflektioner har varit utgångspunkt i arbetet.
- Tillväxtverket har sammanställt ett problematiserande underlag som diskuterades vid tredje mötet 20 sept.
- Ny genomarbetning utifrån fem identifierade områden som utgör "Grand challenges" i en eventuell ny programperiod.
- Tanken är inte att denna PM som nu föreligger ska bli en minsta gemensamma nämnare utan en problematiserande PM som fångar myndigheternas olika synsätt och erfarenheter!

Identifierade utmaningar:

- 1) **Samordning**
- 2) **Innovationsfokus**
- 3) **Utvärderingar och följeforskning som kan bidra till och visa på skarpa resultat och långsiktiga effekter**
- 4) **Näringslivets och myndigheters involvering/mottagningskapacitet**
- 5) **Regelförenkling och statsstödproblematiken**

En investering för framtiden

1) Samordning:

- **Ökad samverkan, samplanering och synkronisering av EU:s program och fonder är viktigt för att skapa större legitimitet för EU.** Exempelvis bör insatser i Landsbygdsprogrammet "axel tre" synkroniseras med likartade satsningar i Socialfonden respektive de regionala strukturfondsprogrammen.
- Mindre fokus bör läggas på hur samordningen ska lösas på handläggnings- och beslutsnivå i enskilda ärenden. Slutsatsen från ANS är att det är nödvändigt att man i ett tidigt skede börjar titta på områden som skulle kunna samordnas bättre för att uppnå synergier.
- Regeringens strategier om genomförandet av nästa programperiod bör basera sig på en genomtänkt strategi. **En väg att gå skulle kunna vara att uppdra till ett oberoende analysföretag att göra en förstudie kring samverkan**

En investering för framtiden

Brasklapp:

- I utvärderingen av genomförandeorganisationerna menar man att fondernas huvudsakliga uppgift skall vara att bidra till ett lärande som kan nyttjas inom de nationella politikområdena.
- **Övergången från en planeringsstyrd halvtidsutvärdering till en utvecklingsstödjande följeforskning och lärande utvärdering har inneburit början till förändringar för Regionalfonden och Socialfonden.**
- För fonderna skulle en sådan syn innebära en förskjutning i hur man beskriver programmets mål - från att programmen på kort sikt skall bidra till ökat entreprenörskap, innovationer eller ökad sysselsättning till att bidra **till en ökad kunskap om vilka metoder som på lång sikt leder till dessa mål.**

2) Innovationsfokus:

- Strukturfonder bör användas till att utveckla "platsens (regionens) konkurrenskraft" så att företagen väljer att stanna och växa, nya företag skapas och nya företag flyttar till denna plats.
- **Bra satsning är Strategin för Östersjöregionen en makroregional strategi inom EU som strukturfonderna.** Inom ramen för strategin sker erfarenhetsutbyte, nya gränssytor uppstår och ett effektivare samarbete över regionala och nationella gränser utvecklas.
- **Mål bör formuleras så att de är möjliga att påverka och genomföra (skapade företag och jobb är problematiska och intetsägande.)** I ANS finns en kritik mot de mål som finns i indikatorssystemen och kortsiktigheten i insatserna.

- Inom ramen för Flaggskeppsinitiativ i Europe 2020-strategin, Innovationsunionen framhålls att man vill undvika en innovationsklyfta och i detta spelar strukturfonderna en avgörande roll. **Medel inom strukturfonderna bör utnyttjas mer effektivt för att uppfylla Europa 2020. Ramarna för finansiering från strukturfonderna och statligt stöd kommer att ses över för att främja innovation.** Kommissionen kommer att hjälpa medlemsstaterna att bättre utnyttja de 86 miljarder euro i strukturfondsmedel som ska gå till forskning och innovation under perioden 2007–2013. Den kommer att föreslå en ram för strukturfonderna efter 2013 som är mer inriktad på innovation.

3) Skarpa resultat och långsiktiga effekter:

- Iakttagelse från utvärderingen av programperioden 2000 – 2006 är att “In many Member States the main focus tended to be on processes and financial implementation rather than on the **actual results** of the programmes and **the effectiveness** of the projects supported. **Monitoring and evaluation systems were often not integrated into the decision-making process.**”
- Det borde handla om att skapa lärande genom **följeforskning och processtödjande utvärdering** som bidrar till förändringar, förbättringar och förstärkningar i den regionala tillväxt- och sysselsättningspolitiken.
- Det finns anledning att varna för Kommissionens slutsats i **den femte sammanhållningsrapporten** om att basera ongoing evaluation på standardiserade utvärderingsmetoder och indikatorsuppföljning!

En investering för framtiden

- Technopolis framhåller att vi denna programperiod ser en exempellös satsning på innovation i de regionala operativa programmen. **Men det är svårt om överhuvudtaget möjligt att utvärdera måluppfyllelsen. Innovation är komplext och osäkert, det finns ingen garanti för att de offentliga medel som investeras i ett projekt kommer att generera innovationer.**
- Innovation kan endast bedömas på lång sikt.
- Innovationer utvecklas inte linjärt.
- Tidsdimension är helt avgörande vid en bedömning av konsekvenserna av FoUI-program och insatser.
- De indikatorer som används har inte utvecklats för att fånga de systemförbättringar som forskningen visat vara helt avgörande för att öka innovationer! **Obs framhålls även i femte sammanhållningsrapporten!**

En investering för framtiden

4) Mottagande och engagemang

- För att skapa ett engagemang från näringslivet är det viktigt att frågan om näringslivets involvering lyfts. Det är viktigt att näringslivets medfinansiering räknas som stödberättigad insats, både vad avser kontanta medel och insatser i form av eget arbetet eller tillgängliggörande av experimentell utrustning.
- Mottagandet i Socialfonden har till delar en annan problembild. De statliga aktörerna har generellt sett fått en svagare regional förankring, vilket kan göra det svårare att få engagemang och ”starka” ägare i projekt och styrgrupper
- Kommuner är ofta engagerade men äger de möjlighet/kapacitet att implementera?

- ANS uppfattning är att det är viktigt att näringslivets insatser synliggörs i projekten och ligger till grund för prioritering. Erfarenheten visar att det är i de fall när näringslivets medarbetare aktivt deltar i projekten som kapacitet att nyttiggöra resultaten frigörs inom företagen. Ett ökat engagemang från näringslivet möjliggör även ett större samarbete mellan näringsliv och akademi avseende forskningsdriven innovation.
- **Näringslivets insatser i projektet bör redovisas i budget och utgöra både ett starkt urvalskriterium och en parameter för uppföljning.**

5) Regelförenkling och statsstödsproblematiken :

- **Det är en allmän uppfattning inom ANS att det är önskvärt att komma bort från kravet på detaljgranskning och i stället införa enklare kontrollmekanismer.** Gruppen betonar också behovet att tydligare följa upp resultaten i projekten. Det bör utarbetas förslag till förenklade rutiner för granskning av ekonomin i projekten så att en rimlig balans mellan risk och arbetsinsats kan uppnås och att fokus mot de långsiktiga effekterna på den regionala tillväxten och sysselsättningen stärks!
- När det gäller statsstödsproblematiken bedöms att statsstödsförordning 2009:982 som är tillämplig på statligt stöd på utbildning i företag har förenklat tillvaron för ESF-rådet.

Fifth report on economic, social and territorial cohesion: Investing in Europe's future.

- Monitoring and evaluation systems need to be improved across the EU to track performance and to help redirect efforts as necessary to ensure that objectives are attained. This requires a clear strategic vision of what the programme aims to achieve and how success will be recognised and measured (proper target setting). It also requires a greater recourse to rigorous evaluation methods, including counterfactual impact evaluation, cost benefit analysis, beneficiary surveys, as well as a more rigorous use of qualitative methods such as case studies.

En investering för framtiden

